

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ”

ИЗИСКВАНИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по покана за представяне на проектно предложение чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Приоритетна ос 4: „Местно развитие и сътрудничество”

Операция 4.1: „Дребномащабни местни инвестиции”

Схема за безвъзмездна финансова помощ:

BG161PO001/4.1-05/2011 „Подкрепа за реконструкция/ обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини, извън градските агломерационни ареали”

Бюджетна линия: BG161PO001/4.1-05/2011

Краен срок за кандидатстване: 12 август 2011

**Нов краен срок за кандидатстване за общините Златоград и Луковит
20 февруари 2013 г.**

Код по приоритетна тема:	76, 79
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	05
Код по местонахождение:	BG – 178 малки общини в Република България

София, ноември 2012

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”	8
1.1.	Въведение	8
1.2.	Институционална рамка за прилагане на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:	9
1.3.	Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество”	9
1.4.	Операция 4.1. „Дребномащабни местни инвестиции”	10
2.	СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ВЪЗМЕЩАВАЩА ПОМОЩ ВЪВ РАМКАТА НА ОПЕРАЦИЯ 4.1.1 „Подкрепа за реконструкция/ обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини, ИЗВЪН ГРАДСКИТЕ АГЛОМЕРАЦИОННИ АРЕАЛИ”	12
2.1.	Процедура за изпълнение на схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	13
3.	Основни дефиниции	15
4.	ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.....	15
5.	ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО настоящата схема за ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ	16
5.1.	Правила по отношение на проекти, генериращи приходи	17
5.2.	Режим на държавни помощи.....	18
	Неправомерно отпускане на държавни помощи от страна на бенефициента може да доведе до прекратяване на финансирането на проекта и до възстановяване на вече изплатени суми, ведно с другите законоустановени последици	19
5.3.	Правила за допустимост по настоящата схема	19
5.3.1.	Изисквания за допустимост на кандидата.....	19
5.3.1.1.	Изпълнители от страна на Бенефициентите.....	19
5.3.2.	Допустими дейности по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.....	20
5.3.2.1.	Продължителност:.....	20
5.3.2.2.	Териториален обхват.....	20
5.3.2.3.	Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:.....	21
5.3.2.4.	Недопустими дейности/проекти за финансиране по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ са:.....	25
5.3.2.5.	Степен на готовност/зрялост на проекта.....	26
5.3.3.	Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ по настоящата схема.....	27
5.4.	Недопустими разходи.....	31
6.1.	НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	32
6.2.	Формуляр за кандидатстване	32
6.3.	Как и къде се изпращат проектните предложения.....	33
6.4.	Краен срок за получаване на проектните предложения	34
6.5.	Допълнителна информация	34
6.6.	Оценка на проектните предложения	34
6.7.	Списък на документите за кандидатстване	40
6.8.	Уведомяване относно решението на Договарящия орган.....	42
6.9.	Сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	

6.10.	Общи правила при изпълнението на проекти по договори за безвъзмездна финансова помощ	43
6.10.1.	Специфични условия за изпълнението на проектите	43
6.10.2.	Окончателен размер на финансирането, предоставено от Договарящия орган	44
6.10.3.	Невъзможност да се изпълнят целите на проекта	44
6.10.4.	Промени в договора и бюджета	44
6.10.5.	Плащания	44
6.10.6.	Наблюдение на изпълнението на проекта и постигане на заложените резултати	45
6.10.7.	Отчитане на проектите	45
6.10.8.	Генериране на приходи	46
6.10.9.	Публичност	46
6.11.	Списък на приложенията	47

Обяснителни бележки

Анекс	Документ, модифициращ условията на сключения вече договор.
Безвъзмездна финансова помощ	Без да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 г., това са средства, предоставени от ОП "Регионално развитие", включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл. 2, ал. 4 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 г. - публичен или частен стопански субект, организация или предприятие, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по чл. 87 от Договора бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Възстановим данък добавена стойност	Сумата на платения данък върху добавената стойност, която регистрираното по реда на Закона за данък върху добавената стойност лице има право да приспадне от задълженията си по Закона за данък върху добавената стойност, включително когато, като е имало това право, не го е упражнило по реда на закона.
Договарящ орган	Орган, който провежда процедури за набиране и оценка на проектни предложения и сключва договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между Ръководителя на Договарящия орган и бенефициент, за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Допустими разходи	Разходите, които могат да бъдат приети като разрешени по един проект.
Кандидат	Водеща организация и/или партньор/и, която/които разработват проектно предложение с цел бъдещо изпълнение на одобрения проект.
Компонент	Една от възможните сфери на действие на схемата за безвъзмездна финансова помощ.
Критерии за допустимост на кандидатите	Критерии относно кандидатите, които могат да бъдат бенефициенти по конкретната безвъзмездна финансова помощ.
Критерии за допустимост на проектите дейности	Изисквания, които се отнасят до видовете дейности, предвидени за изпълнение в рамките на проектите предложения, които отговарят на приоритетите и целите на конкретната безвъзмездна финансова помощ, както и на правилата и законодателството в областта на държавните помощи.
Критерии за оценка на проектите	Критерии, изготвени и одобрени от Управляващия орган, съобразени с критериите за подбор на проекти на ниво операции, одобрени от Комитета за наблюдение по съответната оперативна

предложения	програма, създаден с Постановление № 182 на Министерския съвет от 2006 г. за създаване на Комитети за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка и Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, в съответствие с които се извършват оценката и изборът на проекти, които да бъдат съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз.
Недопустими разходи	Разходи, които не могат да бъдат приети като разрешени по проект и не могат да бъдат включени в искане за плащане по смисъла на ПМС № 62 от 21.03.2007 г.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор, което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Общностите или на бюджетите, управлявани от тях, или посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси, които се събират направо от името на Общностите или посредством извършването на неоправдан разход.
Одитен орган	Структурата, която е функционално независима от Управляващия орган и Сертифициращия орган и е отговорна за проверката на ефективното функциониране на системите за управление и контрол.
Оперативна програма	Документ, представен от държава-членка и одобрен от Комисията, който определя стратегия за развитие съгласно набор от приоритети, които следва да се осъществят с помощта на Структурните фондове и Кохезионния фонд.
Операция	Проект или група от проекти, избрани от Управляващия орган на съответната Оперативна програма или от друго звено под негова отговорност, съгласно критерии, определени от Комитета за наблюдение, и изпълняван/и от един или повече бенефициенти, с оглед постигане целите на Приоритетното направление, в рамките на което се изпълнява/т.
Оценителна комисия	Комисия, сформирана от най-малко трима членове с необходимите технически и административни компетенции с цел да се даде мнение за оценка на проектните предложения.
Оценка на административното съответствие	Етап от оценката на проектното предложение, при който се извършва проверка относно формалното представяне на проектното предложение.
Оценка на допустимостта	Етап от оценката на проектното предложение, при който оценяването се извършва чрез прилагане на критериите за допустимост на кандидатите и проектните дейности.
Покана за набиране на проектни предложения	Обществена покана от страна на Управляващия орган, адресирана към ясно дефинирани категории кандидати (потенциални бенефициенти), с цел те да разработят проектни предложения в рамките на специфична операция.

Приоритет	Набор от специфични цели в рамките на една оперативна програма, към които е насочено изпълнението на конкретни мерки.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено-измерими резултати.
Проекти, генериращи приходи	Всяка дейност, която включва инвестиция в инфраструктура, чието използване подлежи на такси, заплащани директно от ползвателите или всяка дейност, която включва продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или всяко друго предоставяне на услуги срещу заплащане (чл. 55 от Регламент № 1083/.2006 г.).
Проектно предложение	Предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Публични органи	Бюджетни предприятия съгласно параграф 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството.
Сертифициращ орган	Структурата, отговорна за сертифициране на разходите по всяка оперативна програма и за подготвяне и изпращане на ЕК на сертифицирана декларация за разходите и искане за плащане по всяка оперативна програма.
Схема за безвъзмездна финансова помощ	Това е общоприетото название на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма. В настоящите насоки безвъзмездна финансова помощ и схема за безвъзмездна финансова помощ се използват като синоними.
Техническа и финансова оценка	Оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка на проектите.
Управляващ орган	Структурата, определена да осъществява функцията по управление на оперативната програма и отговорна за нейното ефективно, ефикасно и законосъобразно изпълнение.

Списък на съкращенията

ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейският социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУТ	Закон за устройство на територията
МЗ	Министерство на здравеопазването
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Регионално развитие"2007-2013г.
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СМР	Строително-монтажни работи

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”

1.1. Въведение

Оперативната програма „Регионално развитие” 2007-2013 (ОПРР) представлява единна оперативна програма за всичките шест района в България, които са избираеми за финансиране по цел „Сближаване” на политиката за сближаване на ЕС. ОПРР е разработена в съответствие с целите на Европейския съюз, определени в Стратегическите насоки за сближаване на Общността за периода 2007-2013 година. Също така, ОПРР е в съответствие с Националната стратегическа референтна рамка на Република България и с Националната програма за реформи. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят устойчивото развитие чрез укрепване на растежа, конкурентноспособността и заетостта, социалното включване, както и опазване качеството на околната среда.

Оперативна програма „Регионално развитие” за периода 2007-2013 г. трябва да изпълни следните средносрочни цели:

Обща цел на програмата

- ☞ Подобряване качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основните услуги и нови възможности за повишена регионална конкурентноспособност и устойчиво развитие.

Специфични цели на програмата

- ☞ Изграждане на устойчиви и динамични градски центрове, свързани с техните по-слабо урбанизирани периферни територии, като по този начин се увеличават възможности за просперитет и развитие.
- ☞ Осигуряване на по-добър достъп до пъти, ИКТ и енергийни мрежи за изостаналите райони.
- ☞ Повишаване на регионалния туристически потенциал за развитие и маркетинг на устойчиви, диверсифицирани, специфични за региона туристически продукти с висока добавена стойност.
- ☞ Мобилизиране на регионалните и местни технически и институционални възможности и ресурси за осъществяване на политики за регионално развитие.

ОП „Регионално развитие” поставя стратегически акцент върху ограничен брой въпроси в отговор на потребността от изпълнение на целите на ЕС за постигане на растеж и трудова заетост в светлината на подновената Лисабонска стратегия, чрез използване на инструментите на политиката за сближаване и Стратегическите насоки на Общността за сближаване 2007–2013. Акцентът се поставя върху избрана комбинация от няколко стратегически области, попадащи главно в обхвата на първите основни насоки.

- ☞ *Стратегията на ОПРР е да се повиши конкурентноспособността и привлекателността на регионите и общините и да се намалят различията между и особено в рамките на шестте района за планиране на ниво NUTS II посредством подобряване на индустриалната, жилищната, социалната, екологичната и културна среда на градските райони и достъпността на селските райони по отношение на пътните, информационните и комуникационни, както и енергийните мрежи.*

Стратегията ще бъде изпълнена посредством пет приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие
- Приоритетна ос 2: Регионална и местна достъпност
- Приоритетна ос 3: Устойчиво развитие на туризма

Приоритетна ос 4: Местно развитие и сътрудничество

Приоритетна ос 5: Техническа помощ

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

Управляващ орган на ОПРР е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие” в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент (ЕО) № 1083/2006 г.

Договарящ орган на ОПРР - Управляващият орган е и Договарящ орган, по смисъла на ПМС №121/2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз (обн. ДВ, бр.45/07 г.).

Комитет за наблюдение на ОПРР одобрява критериите за избор на операции по ОПРР, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и други функции, произтичащи от Регламент (ЕО) № 1083/2006 г. и ПМС №182 / 21.07.2006 г.

Сертифициращ орган е Дирекция “Национален фонд” в Министерство на финансите. Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕО) №1083/ 2006г., Сертифициращият орган е отговорен за сертифициране на разходите, извършени от бенефициентите.

Одитен орган е ИА „Одит на средствата от ЕС” към Министъра на финансите. Съгласно чл. 62 от Регламент (ЕО) №1083/ 2006г., Одитният орган е отговорен за извършване на одити, за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма.

Централно координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на НСРР в процеса на усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в страната. Функциите на структурата се изпълняват от дирекции „Програмиране на средствата от ЕС”, дирекция „Мониторинг на средствата от ЕС” и „Информация и системи за управление на средствата от ЕС”.

1.3. Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество”

Настоящите насоки за кандидатстване по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ *BG161PO001/4.1-05/2011 „Подкрепа за реконструкция/ обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини, извън градските агломерационни ареали”* са в рамките на приоритетна ос 4 на ОПРР „Местно развитие и сътрудничество”.

Приоритетна ос 4 попада в обхвата на сферата на действие на ЕФРР, посочена в чл.3.2 (б) от Регламент 1080/2006г.

Приоритетната ос има за цел да допринесе за устойчивото местно и междурегионално развитие. Основната ѝ характеристика е създаването и подпомагането на инвестиционни инициативи, свързани с местна собственост, формулирани на местно ниво от местните заинтересовани страни и разработени по гъвкав начин за намиране на решения на конкретни местни проблеми.

От 264 общини в България, 178 са малки и се характеризират с периферен статус. В същото време част от тези общини могат да бъдат определени като общини в неравностойно положение по отношение на местоположение, ниво на развитие и структура на местната икономика. В тази категория попадат периферни, планински, селски, общини в индустриален упадък и други, които изискват по-интензивна подкрепа за развитието си. В повечето случаи малкият им размер е в съчетание със или е резултат от натрупването на неблагоприятни обстоятелства.

Въпреки че в България регионалното развитие е свързано до голяма степен с градското развитие и градските възможности, все пак има определени области, в които

неагломерационни и сравнително малки общини биха могли да обосноват необходимостта от дребномащабни инвестиции, които са от съществено значение за тяхната конкурентоспособност и устойчивост.

Ето защо тази приоритетна ос е насочена само към общините, които се намират извън обхвата на градските агломерационни ареали и изпитват остра необходимост от инвестиции подпомагащи развитието им.

Конкретната помощ включва:

- Подкрепа за населени места, които имат капацитет да се превърнат във важни социално икономически центрове, допринасяйки по този начин за повишаване на икономическата и социална активност на прилежащите им територии;
- Използване на възможностите, които предоставят инвестициите в инфраструктура;
- Подобряване на услугите в областта на образованието, здравеопазването и бизнеса на местните общности чрез обновяване на свързаната с тях инфраструктура;
- Превръщане на малките общини в привлекателно място за местни и чуждестранни инвеститори;
- Подобряване на качеството на околната среда и превенция на риска.

Приоритетът подкрепя и обмяната на опит и знания между регионалните и местни власти и техни партньори от други страни-членки на ЕС (операция 4.2). По същество това означава насочване, канализиране и предаване на знания, ноу-хау и най-добри практики към българските партньори по време на съвместната им работа. Приоритетът ще се реализира чрез проекти с участието на местните общности, които ще имат възможност да развият институционални и неформални форми на сътрудничество и диалог, свързани с проблемите на развитието.

1.4. Операция 4.1. „Дребномащабни местни инвестиции”

Основна цел на операцията е да подпомогне местното развитие като подкрепи реализацията на важни и полезни дребномащабни местни инвестиции.

Настоящата операция е насочена към малките общини извън агломерационните ареали, които се сблъскват с проблеми, вследствие от тяхната географска и икономическа изолираност. Тя е насочена и към оказването на интензивна подкрепа и включва дейности, благоприятстващи създаването на нови възможности за местно развитие, които ясно ще мобилизират заинтересованите страни на местно ниво и ще доведат до решаването на специфични за общините проблеми.

Операцията цели както подобряване на възможностите за развитие, така и повишаване качеството и средата на живот.

Образователната и здравна инфраструктура в малките общини не е приспособена към настоящите нужди и е в лошо техническо състояние. Сградите на образователните институции не се поддържат и почти две трети от тях не са били ремонтирани през последните 10 години. Сградите на здравните и лечебни заведения също се нуждаят от сериозни инвестиции за обновяването си.

Ето защо тази операция се съсредоточава върху подобряване на основните елементи на образователната, здравната и бизнес инфраструктура в райони, където преодоляването на съществуващите дефицити има значително въздействие върху местното икономическо развитие. Ще се осигурява подкрепа и за дейности за подобряване на качеството на околната среда и превенция на риска.

Схемата за дребномащабни инвестиции по Приоритетна ос 4 ще даде възможност на малките общини да решат проблеми, сходни с тези в градските агломерации по Приоритетна ос 1. Предложените инвестиции трябва да са обусловени от ясна необходимост

и търсене, които не могат да бъдат задоволени чрез използването на подобен тип инфраструктура в близките градски райони.

С Протокол № 49/16.12.2009 г. на МС е приета **Концепция за реструктуриране на болничната помощ на Република България**, която представлява основен документ в процеса на реструктуриране на системата за болнична помощ за периода 2010-2017 година. Концепцията обхваща реализирането на комплексна реформа в болничната сфера на територията на цялата страна с цел осигуряване на равен и справедлив достъп на населението до всички видове болнична медицинска помощ, съвременна спешна помощ, високо качество и ефективно разпределение на обществения ресурс за здравеопазване.

Основни приоритетни области, които са определени в Допълнението към Концепцията, одобрено с протокол № 31 от 01.09.2010 г., са:

Приоритет 1: Подобряване на ранната диагностика, качеството и достъпа до онкологично лечение

Високите нива на заболяемост и смъртност, причинени от онкологични заболявания, със стабилна тенденция за повишаване и прогноза за постоянно нарастване, изискват инвестиране в структури за **диагностика, ранно откриване и лечение на онкологичните заболявания.**

Според последните данни, публикувани от Националния раков регистър за периода 1993-2007 г. броят на ново регистрираните случаи на онкологични заболявания нараства с 2-3% годишно.

Високата смъртност, причинена от онкологични заболявания, както обща, така и на хоспитализираните пациенти и ниските нива на хоспитализация, илюстрират слаби възможности за диагностициране и необходимост от инвестиции в **модерни технологии за диагностика на онкологичните заболявания.**

Приоритет 2: Подобряване възможностите за долекуване и продължително лечение на населението

Застаряването на населението, както и епидемиологичния характер на някои хронични заболявания, налагат **трансформация на някои от болниците за активно лечение в такива за долекуване и продължително лечение.**

Относителният дял на населението в България на възраст над 65 години е един от най-високите в ЕС. Населението над 65 годишна възраст е по-високо във всички български региони, отколкото средната стойност на ЕС, с изключение на Югозападния регион. Застаряването на населението в България следва тенденцията на всички NUTS II региони.³ Увеличението на процента на хората над 65 години през 2007 г. сравнено с 1987 г. е 9,8%. Застаряването на населението е най-силно изразено в селските райони, където 32,9% от хората са над 65 години. Това допринася и за увеличаване на хроничните заболявания и в частност на случаите на заболяемост и смъртност вследствие на онкологични и сърдечносъдови заболявания. При липсата на специализирани заведения за продължително лечение, хронично болните пациенти се настаняват неподходящо в болниците за активно лечение. Това е една от причините обясняваща значителното увеличение на хоспитализациите (с 60% от 2005 г. до сега). За да се разреши този проблем, е много важно някои от съществуващите общински болници за активно лечение да бъдат преобразувани в болници за долекуване и продължително лечение, както и да се развие капацитет за предоставяне на домашни медицински грижи. Това е първата стъпка от развиването на система за дългосрочни грижи и разширяване на обхвата на здравните грижи в извън-болничната помощ по подобие на здравните системи в ЕС.

Приоритет 3: Осигуряване на устойчиво финансиране на здравната система и ефективно използване на средствата

Големите диспропорции в структурата на разходите в България и ЕС изискват хармонизиране на разпределението на средствата по тип разход с тези на ЕС.

Болничните разходи са с 18% по-високи от стойностите за ЕС, делът на разходите за извънболнична помощ е с 8% под стойностите за ЕС. В страната няма разходи за дългосрочно лечение, докато в ЕС този разход е 12%. Трансформирането на болнични легла за активно лечение в такива за долекуване и медицински центрове ще доведе до намаляване на дела на финансовите средства за болнично лечение и увеличение на тези за продължително лечение и извънболнична помощ.

С настоящата схема ще се покрият интервенции в **Болници за активно лечение, с възможност да предлагат услуги за долекуване и обособяване на медицински центрове** в определените съгласно Изменението на Концепцията за болнично реструктуриране от 14 декември 2011 г. общински лечебни заведения за болнична помощ с потенциал и изявено желание за реструктуриране в болници за активно лечение, с възможност да предлагат услуги за долекуване и медицински центрове.

Това са отдалечени болници за активно лечение, които ще бъдат модернизирани да предлагат както активно лечение, така и долекуване. Инвестицията ще бъде за ремонт и базово оборудване, според профила на клиничните пътеки за долекуване и активно лечение. Видът оборудване ще зависи от типа на най-често срещаните заболявания и такива, при които има нужда от дългосрочни грижи.

Също така, някои от тези болници (с под 1 200 пациента), ще имат възможност по решение на собственика /Общинския съвет на съответната общината/ да се закрият. При това условие, ще бъде финансирано създаването на общински медицински центрове (лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ с най-малко трима лекари с различни признати специалности, с до десет легла за престой на пациенти до 48 часа).

2. СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ВЪЗМЕЩАВАЩА ПОМОЩ ВЪВ ВЪЗРАСТОВАТА ГРУПА 0-14 Г. „ПОДКРЕПА ЗА РЕКОНСТРУКЦИЯ/ ОБНОВЯВАНЕ И ОБОРУДВАНЕ НА ОБЩИНСКИ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ В ОБЩИНИ, ИЗВЪН ГРАДСКИТЕ АГЛОМЕРАЦИОННИ АРЕАЛИ”

Основната цел на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е **да осигури подходяща и ефективна общинска здравна инфраструктура в общините извън градските агломерационни ареали, допринасяща за устойчиво местно развитие.**

Конкретни цели:

- Подобряване възможностите за достъп до диагностика, лечение и долекуване на населението в малки общини, извън градските агломерационни ареали;

Предложените проекти трябва да:

- Подобряват възможностите за развитие на съответната територия;
- Подобряват качеството на живот, жизнената и работна среда;

Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

- Брой пациенти, облагодетелствани от подобрена здравна инфраструктура.
- Брой пациенти, облагодетелствани от закупената апаратура/оборудване.
- Икономия на енергия от обновяване на сградите на лечебните заведения (MWh/ средногодишно).
- Общ брой население, облагодетелствано от обновените сгради на лечебните заведения.
- Брой създадени временни работни места.
- Подобрена инфраструктура на здравеопазването – кв.м. РЗП
- Брой закрити общински лечебни заведения за болнична помощ

- Брой създадени/подкрепени медицински центрове (лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ с най-малко трима лекари с различни признати специалности, с до десет легла за престой на пациенти до 48 часа)

2.1. Процедура за изпълнение на схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Процедурата за изпълнение на настоящата схема е **процедура за директно предоставяне** на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл. 6 (1), т.2 на ПМС № 121/ 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативните програми, съ-финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Съгласно чл. 34 ал.1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е тази, при която проектно предложение може да подаде само кандидат, който изрично е посочен в съответната оперативна програма като конкретен бенефициент на помощта.

Това са предимно случаите, в които една организация/институция/орган притежава изключителна компетентност в областта на конкретната дейност, или е единствената организация, която оперира или има възможност да оперира в сферата на тази дейност.

Процедурата за директно предоставяне се извършва на етапи, съгласно чл.34, ал.2 от ПМС № 121/31.05.2007г. и Вътрешните правила за провеждане на процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретен бенефициент по ОПРР 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие на ЕС.

Конкретните бенефициенти по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са **общините**, на чиято територия са разположени общински болници определени в „Болници с възможност за финансиране от ЕК по ОП „Регионално развитие” към **Изменението на Концепцията за реструктуриране на системата на болнична помощ одобрено от Министерски съвет с Протокол от заседанието на Министерския съвет на 14 декември 2011 г.**, както следва:

По компонент 1: общините Тетевен, Бяла, Тутракан, Омуртаг, Свиленград, Разлог, Етрополе, Златоград и Луковит на чиято територия са разположени болници за активно лечение с възможност да предлагат услуги за долекуване

Това са болници за активно лечение, които ще бъдат реструктурирани в болници за активно лечение с възможност да предлагат услуги за долекуване .

Резервни общини:

Първа резерва	Община Исперих
Втора резерва	Община Павликени
Трета резерва	Община Кубрат
Четвърта резерва	Община Ихтиман
Пета резерва	Община Своге

При наличие на достатъчен свободен финансов ресурс резервните общини ще бъдат поканени да подадат проектно предложение по реда на тяхната приоритетност.

По компонент 2:

Група А: общините Генерал Тошево, Годеч, Елена, Котел, Малко Търново, Средец, Тервел, Тополовград, **на чиято територия са разположени болници за активно лечение, с възможност за обособяване на медицински центрове**

Група Б: Община Дряново, Община Костенец, Община Искър, Община Момчилград, Община Девин, Община Крумовград, Община Белоградчик, Община Елхово, **на чиято територия са разположени болници за активно лечение, с възможност за обособяване на медицински центрове**

С общините от група Б ще бъдат сключени договори по реда на тяхната приоритетност, посочена в т.2.3 Болници за активно лечение, с възможност да предлагат услуги за долекуване и обособяване на медицински центрове от одобреното на 14 декември 2011 г. Изменение и допълнение на Концепцията за реструктуриране на системата на болнична помощ и при наличие на достатъчен свободен финансов ресурс.

Район за планиране NUTS II	Лечебни заведения
Северозападен регион	МБАЛ Тетевен
	<i>Втора резерва: Луковит</i>
	<i>Трета резерва: Искър (мед. център)</i>
	<i>Седма резерва: МБАЛ Белоградчик (мед. център)</i>
Северен централен регион	МБАЛ Бяла
	МБАЛ Тутракан
	Елена (мед. център)
	<i>Първа резерва: Дряново (мед. център)</i>
	<i>Трета резерва: Исперих</i>
	<i>Четвърта резерва: Павликени</i>
	<i>Пета резерва: Кубрат</i>
Североизточен регион	МБАЛ Омуртаг
	Генерал Тошево (мед. център)
	Тервел (мед. център)
Югоизточен регион	Средец (мед. център)
	Котел (мед. център)
	Малко Търново (мед. център)
	<i>Осма резерва: МБАЛ Елхово (мед. център)</i>
Южен централен регион	МБАЛ Свиленград
	Тополовград (мед. център)
	<i>Първа резерва: Златоград</i>
	<i>Четвърта резерва: Момчилград (мед. център)</i>
	<i>Пета резерва: МБАЛ Девин (мед. център)</i>
	<i>Шеста резерва: МБАЛ Крумовград (мед. център)</i>
Югозападен регион	МБАЛ Разлог
	МБАЛ Етрополе
	Годеч (мед. център)
	<i>Втора резерва: Костенец (мед. център)</i>
	<i>Шеста резерва: Ихтиман</i>
	<i>Седма резерва: Своге</i>

3. ОСНОВНИ ДЕФИНИЦИИ

За целите на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са въведени следните дефиниции:

- **"Строителни и монтажни"** са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват.
- **"Строежи"** са надземни, полуподземни, подземни и подводни сгради, постройки, пристройки, надстройки, огради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, благоустройствени и спортни съоръжения, както и техните основни ремонти, реконструкции и преустройства със и без промяна на предназначението.
- **"Обновяване"** е обновяване на сградите, при което съотношението, изразено в стойностен или количествен показател, между обновяването и повърхността на сградните ограждащи конструкции и елементи и/или сградните енергийни инсталации (отоплителни, вентилационни, климатизационни и др.) е повече от 25 на сто, както и в случаите, в които повече от 25 на сто от сградната ограждаща конструкция подлежи на обновяване (в общата стойност не се включва цената на земята).
- **"Реконструкция"** на строеж е възстановяване, замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации и изпълнението на нови такива, с които се увеличава носимоспособността, устойчивостта и трайността на строежите.
- **"Основен ремонт"** на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация.

4. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Общият размер на средствата по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е както следва:

Бюджетна линия	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ (100%)	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
BG161PO001/4.1-05/2011	40 713 672,98 лв.	34 606 622,03 лв.	6 107 050,95 лв.
	20 816 571,00 евро	17 694 085,35 евро	3 122 485,65 евро

Общият размер на средствата по отделните компоненти е както следва:

Компонент	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ (100%)	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
КОМПОНЕНТ 1	35 806 504,71 лв.	30 435 529,00 лв.	5 370 975,71 лв.

Болници за активно лечение с възможност да предлагат услуги за долекуване	18 307 575,15 евро	15 561 438,88 евро	2 746 136,27 евро
КОМПОНЕНТ 2	4 907 168,27 лв.	4 171 093,03 лв.	736 075,24 лв.
Болници за активно лечение, които ще бъдат обособени в медицински центрове	2 508 995,30 евро	2 132 646,00 евро	376 349,30 евро

Договарящият орган си запазва правото да не разпредели всички налични средства по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ при недостатъчен брой качествени предложения, отговарящи на предварително зададените критерии.

Размер на безвъзмездната финансова помощ по отделните проекти към настоящата схема:

За отделните проекти, които могат да бъдат финансирани по настоящата схема, важат следните размери на безвъзмездната финансова помощ:

Компонент 1:

- минимална сума на безвъзмездната финансова помощ от ОПРР: **1 000 000 лв.**
- максимална сума на безвъзмездната финансова помощ от ОПРР: **2 000 000 лв.**

Компонент 2:

- минимална сума на безвъзмездната финансова помощ от ОПРР: **500 000 лв.**
- максимална сума на безвъзмездната финансова помощ от ОПРР: **1 000 000 лв.**

Оценителната комисия си запазва правото да препоръча намаляване на размера на исканата безвъзмездна финансова помощ по проектните предложения, ако разходите са неоснователни или прекомерно завишени.

5. ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ

Тези изисквания установяват правилата за представяне, подбор и изпълнение на проектите, финансирани по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл. 6 (1), т. 2 и чл. 34 (1) на ПМС №121/31.05.2007г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС и Вътрешните правила на Управляващия орган за провеждане на процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретен бенефициент по ОПРР.

Кандидатстването по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на проектни предложения.

ВАЖНО!

Изпълнители от страна на конкретния бенефициент:

Конкретният бенефициент на безвъзмездна финансова помощ следва да възложи изпълнението на дейностите по проектните предложения на изпълнители. Изпълнителите от страна на конкретния бенефициент не са партньори по проектите и изборът им следва

да се осъществи съгласно Закона за обществените поръчки и съответните подзаконови нормативни актове.

Договарящият орган ще осъществява текущ и последващ контрол за спазване от страна на конкретния бенефициент на процедурите за определяне на изпълнител. При представяне на искане от страна на конкретния бенефициент за плащане, Договарящият орган ще извършва проверка на процедурите за определяне на изпълнител с оглед признаване на разходите за съответната дейност, възложена на изпълнител.

5.1. Правила по отношение на проекти, генериращи приходи

За „проекти, генериращи приходи“ по смисъла на чл. 55 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 г., **стойността на допустимите разходи не следва да надвишава разликата между текущата стойност на инвестиционните разходи и текущата стойност на нетните приходи от инвестицията за период от 20 години.**

Текущата стойност на инвестиционните разходи и текущата стойност на нетните приходи от инвестицията се определят като част от финансовия анализ/анализа „разходи-ползи“ за всеки конкретен проект, „генериращ приходи“. За нуждите на изчисляването на генерирането или негенерирането на прихода, разходите за подготовка на инвестиционния проект се считат за част от инвестиционните разходи.

Когато не е възможно да се оценят предварително приходите, приходите, генерирани в рамките на 5 години от приключването на проекта, се приспадат от разходите за проекта, които са декларирани към Европейската комисия и следва да се възстановят от Бенефициента.

Имайки предвид, че крайната цел на финансовия анализ е 1) да заключи дали даден проект генерира приходи и 2) да определи размера на тези приходи, конкретният бенефициент следва да използва „Ръководство за анализ разходи-ползи на инвестиционните проекти“, на ЕК от 16.06.2008 г. „*Guide to cost-benefit analysis of investment projects*“ в частта му „*Финансов анализ*“.

Основна цел на финансовия анализ е:

- 1) да докаже дали даден проект се нуждае от безвъзмездно финансиране (т.е. да оцени дали е печеливш от финансова гледна точка (*financial profitability*))
- 2) при наличие на такава нужда – да изчисли и да докаже размера на необходимото безвъзмездно финансиране и
- 3) да провери финансовата устойчивост (*financial sustainability*) на проекта.

Параметрите, които трябва да бъдат изчислени при изготвянето на финансовия анализ са:

- **финансова нетна настояща стойност на инвестиционните разходи (ФННС/ИР (financial net value of investment costs – FNP/IC)) и финансова нетна настояща стойност на капитала ФННС/К (financial net present value of the capital – FNPV/IC);**
- **финансова норма на възвращаемост на инвестиционните разходи (ФВНВ/ИР (financial internal rate of return of investment costs – FIRR/IC)) и финансова вътрешна норма на възвращаемост на капитала ФВНВ/К (financial internal rate of return of the capital – FIRR/C);**
- **финансовия дефицит (funding gap rate);**
- **„сумата по решението“ (decision amount) и**
- **размера на безвъзмездната финансова помощ (EU grant rate).**

Финансовият анализ следва да се изготви като се използва методът на дисконтираните парични потоци (discounted cash flows).

По отношение на финансовия анализ съгласно „Ръководство за анализ разходи-ползи на инвестиционните проекти“ на ЕК като минимум входящите парични потоци следва да съдържат приходи от прием на болниците, приходи от диагностика, приходи от лечение, приходи от допълнителни услуги и трансфери от държавния бюджет, изходящите парични потоци следва да съдържат инвестиционни разходи (разходи за строителни работи; общи разходи; разходи за специализирано оборудване) и оперативни разходи (разходи за консумативи; поддръжка; лекарства, разходи за медицински и административен персонал; външни медицински услуги).

При условия, че са включени във финансовия анализ цени за предоставяне на здравни услуги на свободен прием, към финансовия анализ следва да се приложи детайлна обосновка за ценообразуването на съответната здравна услуга.

Финансовият анализ следва да се предостави в електронен формат (Excel) с отключени формули, което да позволи неговото разглеждане и оценка, включително проверка на получените финансови резултати.

При изготвяне на проектното си предложение, Конкретният бенефициент следва да се съобрази с Указанията на УО на ОПРР за проекти, генериращи приходи (Приложение И), както и с Инструкцията от Сертифициращия орган във връзка с проекти, генериращи приходи и прилагането на чл.55 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. (Приложение И-1)

ВАЖНО!

ВСИЧКИ ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО КОМПОНЕНТ 1 СЛЕДВА ДА БЪДАТ ПРИДРУЖЕНИ ОТ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ. ЗА ПРОЕКТИ, ГЕНЕРИРАЩИ НЕТНИ ПРИХОДИ, БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ОПРР Е ДО РАЗМЕРА НА СУМАТА ПО РЕШЕНИЕТО СЪГЛАСНО ПРЕДСТАВЕНИЯ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ, НО НЕ ПОВЕЧЕ ОТ 2 000 000 ЛВ. ЗА КОМПОНЕНТ 1. В ТОЗИ СЛУЧАЙ БЕНЕФИЦИЕНТЪТ СЛЕДВА ДА ОСИГУРИ СОБСТВЕН ПРИНОС В РАЗМЕР НА РАЗЛИКАТА МЕЖДУ ОБЩАТА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТА И РАЗМЕРА НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ОПРР (100%).

ЗА ПРОЕКТТЕ ПО КОМПОНЕНТ 2 НЕ СЕ ИЗИСКВА ПРЕДСТАВЯНЕТО НА ФИНАНСОВ АНАЛИЗ НА ЕТАПА НА КАНДИДАТСТВАНЕ. В СЛУЧАЙ, ЧЕ СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ПРОЕКТА СЕ ГЕНЕРИРАТ ПРИХОДИ, КОИТО ОБЕКТИВНО НЕ Е БИЛО ВЪЗМОЖНО ДА СЕ ПРЕДВИДЯТ И ИЗЧИСЛЯТ, ТО НЕТНИТЕ ПРИХОДИ, ГЕНЕРИРАНИ В РАМКИТЕ НА 5 ГОДИНИ СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕТО НА ПРОЕКТА, СЕ ПРИСПАДАТ ОТ РАЗХОДИТЕ ЗА ПРОЕКТА, КОИТО СА ДЕКЛАРИРАНИ КЪМ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ И СЛЕДВА ДА СЕ ВЪЗСТАНОВЯТ ОТ БЕНЕФИЦИЕНТА.

5.2. Режим на държавни помощи

Съществува обща забрана за предоставянето на държавни помощи¹.

Държавна помощ е всяка помощ, предоставена от държавата или общината или за сметка на държавни или общински ресурси, пряко или чрез други лица, под каквато и да е форма, която нарушава или застрашава да наруши свободната конкуренция чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия, производството или търговията на определени стоки, или предоставянето на определени услуги, доколкото се засяга търговията между държавите-членки на ЕС.

¹ Чл. 107 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

«Предприятие» по смисъла на чл. 107 от Договора за функциониране на Европейския съюз е всяка структура, ангажирана със стопанска дейност, независимо от правния ѝ статут и начина ѝ на финансиране².

Конкретният бенефициент по Оперативна програма „Регионално развитие” са общини, съответно дейностите, които ще бъдат подпомагани са насочени към реконструкция, ремонт и оборудване на общинска здравна инфраструктура – общинска собственост. По тази причина при предоставянето на финансови средства за описаните дейности липсват елементите „трансфер на държавни средства” и наличие на „икономическо предимство” и подпомагането не следва да се разглежда като попадащо в обхвата на чл. 107 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

Управляващият орган ще осъществява предварителен и последващ контрол за спазването на правилата и процедурите по държавните помощи в Европейския съюз и в Република България при подготовка на настоящите Изискванията за кандидатстване и при провеждане на процедурата за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

НЕПРАВОМЕРНО ОТПУСКАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ ОТ СТРАНА НА БЕНЕФИЦИЕНТА МОЖЕ ДА ДОВЕДЕ ДО ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО НА ПРОЕКТА И ДО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ВЕЧЕ ИЗПЛАТЕНИ СУМИ, ВЕДНО С ДРУГИТЕ ЗАКОНОУСТАНОВЕНИ ПОСЛЕДИЦИ

5.3. Правила за допустимост по настоящата схема

Съществуват три вида критерии за допустимост, отнасящи се до:

- **Допустимост на кандидатите** т.е. организациите, които биха могли да кандидатстват за отпускане на безвъзмездна финансова помощ (5.2.1),
- **Допустимост на дейностите**, т.е. проектите, за които може да бъде отпусната безвъзмездна финансова помощ (5.3.2),
- **Допустимост на разходите**, които се включват при определяне размера на безвъзмездната финансова помощ (5.3.3).

5.3.1. Изисквания за допустимост на кандидата

Допустими кандидати по настоящата схема са **общините, изброени в т.5.3.2.2** ;

5.3.1.1. Изпълнители от страна на Бенефициентите

Бенефициентите имат право да сключват договори с изпълнители за осъществяването на дейности по проекта. При избора на изпълнител Бенефициентите прилагат Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато се явяват възложител по смисъла на чл. 7 и чл.14 от Закона за обществените поръчки (ЗОП)

Договарящият орган ще осъществява предварителен, текущ и последващ контрол за спазване от страна на Бенефициентите на процедурите за определяне на изпълнител. При представяне на искане от страна на Бенефициентите за междинно или окончателно плащане Договарящият орган ще извършва проверка на процедурите за определяне на изпълнител, с оглед признаване на разходите за съответната дейност, възложена на изпълнител.

---

² Решение на Съда на ЕО от 23 април 1991 г., Klaus Hofner и Fritz Elser срещу Macrotron GmbH. Дело C-41/90 http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61990J0041, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61990J0041:BG:NOT>
Решение на Съда на ЕО, дело C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=all&docj+docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=C-222/04&datefs=&nomusueldomaine=&mots=&resmax=100>

5.3.2. Допустими дейности по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

5.3.2.1. Продължителност:

Планираната продължителност на проекта **не може да надвишава 24 месеца.**

ВАЖНО!!!

Кандидатът трябва да има предвид и да включи в продължителността на проекта необходимото време за подготовка, съгласуване и провеждане на процедури като: провеждане на обществени поръчки за строителство, услуги и/или доставки, извършване на строителството, отчетност и одит и окончателно разплащане към изпълнителите и др.

5.3.2.2. Териториален обхват

Интервенциите по настоящата схема трябва да се осъществяват на територията на Република България, в рамките на **следните общини извън градските агломерации, изброени по-долу:**

Компонент 1 „Болници за активно лечение с възможност да предлагат услуги за долекуване”:

1.	Община Бяла
2.	Община Етрополе
3.	Община Омуртаг
4.	Община Разлог
5.	Община Свиленград
6.	Община Тетевен
7.	Община Тутракан
8.	Община Златоград
9.	Община Луковит

РЕЗЕРВИ (в случай на освобождаване на достатъчен финансов ресурс):

Първа резерва	Община Исперих
Втора резерва	Община Павликени
Трета резерва	Община Кубрат
Четвърта резерва	Община Ихтиман
Пета резерва	Община Своге

Компонент 2 „Болници за активно лечение, с възможност за обособяване на медицински центрове” :

Група А: общините Генерал Тошево, Годеч, Елена, Котел, Малко Търново, Средец, Тервел, Тополовград, **на чиято територия са разположени болници за активно лечение, с възможност за обособяване на медицински центрове**

Група Б: Община Дряново, Община Костенец, Община Искър, Община Момчилград, Община Девин, Община Крумовград, Община Белоградчик, Община Елхово, **на чиято територия са разположени болници за активно лечение, с възможност за обособяване на медицински центрове**

С общините от група Б ще бъдат сключени договори по реда на тяхната приоритетност, посочена в т.2.3 „Болници за активно лечение, с възможност да предлагат услуги за долекуване и обособяване на медицински центрове” от одобреното на 14 декември 2011 г. Изменение и допълнение на Концепцията за реструктуриране на системата на болнична помощ и при наличие на достатъчен свободен финансов ресурс

ВАЖНО!

Дейности по проекти извън горепосочените общини не са допустими за финансиране по настоящата схема.

5.3.2.3. Допустими дейности за финансиране /видове проекти/ по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

- **Доставка на подходящо оборудване (включително закупуване на линейки/реанимобили) и строително-ремонтни работи на сградите/помещенията на общински лечебни заведения, с възможност да предлагат услуги за долекуване и/или обособяване на медицински центрове в съответствие с одобрените Национална здравна стратегия 2008-2013 г. и Концепцията за реструктуриране на системата за болнична помощ на Република България за периода 2010-2017 г.**
- **Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включително внедряване на инсталации/съоръжения, основани на използването на алтернативни възобновяеми енергийни източници;**
- **Подобряване достъпа за хора с увреждания до и в избраните по-горе сгради.**

ВАЖНО!

По отношение на обособяването на общински медицински центрове (лечебно заведение за специализирана извънболнична помощ с най-малко трима лекари с различни признати специалности, с до десет легла за престой на пациенти до 48 часа) са допустими следните интервенции:

1. **Подкрепа за създаването на 100% общински медицински център. Подкрепата ще бъде възможна само ако на етапа на представяне на проектното предложение пред УО на ОПРР бъде представено и Решение на собственика /общинския съвет на съответната общината/ за закриване на **общинското лечебно заведение за болнична помощ на територията на съответната община** до приключване на проекта по ОПРР.**
2. **Подкрепа за съществуващ медицински център, който е 100% общинска собственост. Подкрепата ще бъде възможна само ако на етапа на представяне на проектното предложение пред УО на ОПРР бъде представено и Решение на собственика / общинския съвет на съответната общината / за закриване на **общинското лечебно заведение за болнична помощ на територията на съответната община** до приключване на проекта по ОПРР.**

До приключване изпълнението на проекта следва да се представи и удостоверение за регистрация на новосъздадения общински медицински център /в случай че не се подкрепя съществуващ общински медицински център/. Медицинските центрове се регистрират по реда на чл. 40 от Закона за лечебните заведения /ЗЛЗ/. Директорът на съответната регионалната здравна инспекция /РЗИ/ издава удостоверение за регистрация на лечебното заведение за извънболнична помощ в сроковете по чл. 40 от ЗЛЗ.

В случай че на територията на съответната община съществува общински медицински център, който отговоря на условието за лечебно заведение за специализирана извънболнична помощ с най-малко трима лекари с различни признати специалности, с до десет легла за престой на пациенти до 48 часа, с цел окрупняване на дейността, медицинският център, който ще се разкрие след закриване на общинската МБАЛ, следва да се слее с останалите общински лечебни заведения за извънболнична помощ, находящи се на територията на съответната община. Сливането се извършва по реда и в сроковете, предвидени в Търговския закон след решение на собственика им – общинския съвет на съответната община. За извършеното сливане следва да се информира РЗИ, да се представят документите, свързани със сливането и да се извърши вписване в регистъра на лечебните заведения, воден от съответната РЗИ. Сливането следва да се реализира веднага след регистрирането на новосъздадения медицински център, но не по-късно от 6 месеца след приключването на проекта.

ВАЖНО!

Информация относно вида медицинска апаратура и строително-ремонтни работи, които да бъдат подкрепени при подбора на проектите на общинските структури:

КОМПОНЕНТ 1

Апаратура за образна диагностика

- Компютърен томограф
- Мамограф
- Ендоскопска апаратура
- Рентгенови апарати
- Ехографи

Друга апаратура за диагностика

- Остеодензиометър
- ЕЕГ, ЕКГ, кардиомонитори, холтери
- Лабораторни анализатори – всички видове включително биохимични, имунохимичен, хематологичен и други
- Микроскопи – обикновени, имунофлуоресцентни и др.
- Видео-колпоскоп
- Хистероскоп
- Друга апаратура

Друга апаратура

- Детски ларингоскоп
- ЕКГ – детски
- Монитор за новородено
- Детски спирометър
- Кардиофетален монитор
- Детски пациентен монитор
- Ултразвуков инхалатол
- Кувьози
- Респиратори

- Наркозен апарат
- Електромиограф
- ЕЕГ
- Дефибрилатор
- Кардиотокограф
- Апаратура за изследване на хормони по метода Елайза
- Кардиомонитор
- Центрофуги
- Пациентни монитори
- Респиратори
- Друга допустима медицинска апаратура необходима за осъществяване на диагностична и лечебна дейност, включително медицинска апаратура за рехабилитация

Важно: По този компонент не е допустимо закупуването на линейки/реанимобили.

Допустими строително-ремонтни работи:

- Привеждане на помещенията за инсталация на апаратурата към изискванията на производителите, медицински стандарти и действащата нормативна уредба, както и необходимите съпътстващи СМР
- Подобряване на помещения за долекуване

Важно: Кандидатите по настоящия компонент задължително следва да включат в проектното предложение интервенции, насочени към строително-ремонтни работи и доставка на апаратура/оборудване за долекуване (рехабилитация, физиотерапия и др.) с оглед постигане целите на Концепцията за реструктуриране на болничната помощ. За да осъществява дейности по долекуване така, както е предвидено в Концепцията за реструктуриране на болничната помощ, кандидатът следва да приложи и Разрешение от съответната РЗИ за извършване на дейност с отделения за долекуване.

КОМПОНЕНТ 2

II. Апаратура за медицински центрове

- Рентгенови апарати
- Ехографи
- ЕЕГ, ЕКГ, кардиомонитори, холтери
- Микроскопи – обикновени имунофлуоресцентни и др.
- Лабораторна апаратура в съответствие с изискванията на утвърдения медицински стандарт „Клинична лаборатория” – хематологичен анализатор; автоматичен селективен клинично-химичен анализатор; йонселективен анализатор или пламъков фотометър; полуавтоматичен коагулометър
- Стерилизатори
- Дефибрилатор
- Лабораторна апаратура в съответствие с изискванията на утвърдения медицински стандарт „Микробиология” – центрофуги, термостати, хладилник, автоклав и др.
- Хирургически инструментариум за превръзки и малки амбулаторни операции, електрокоагулатор,
- Апаратура за функционално изследване на дишането
- Други (с изключение на компютърни томографи и ЯМР)
- Закупуване на линейки/ реанимобили.

Кандидатите- конкретни бенефициенти трябва да представят декларация в свободен

текст, че Медицинският център, който ще бъде създаден по проекта или подкрепеният Медицински център не разполагат с апаратурата, за която кандидатстват, или че наличната е амортизирана и не съответства на нормативни изисквания. В процеса на кандидатстването МЗ ще направи проверка за достоверността на декларираните обстоятелства.

Допустими строително-ремонтни работи:

- Привеждане на помещенията за инсталация на апаратурата към изискванията на производителите, медицински стандарти и действащата нормативна уредба както и необходимите съпътстващи СМР
- Подобриване на помещения за обособяване на медицински център

Конкретните бенефициенти следва да имат предвид, че по компонент 2 не е допустимо ново строителство. В тази връзка, новосъздаденият медицински център следва да бъде обособен в съществуващ сграден фонд, общинска собственост.

Дейности, свързани със СМР, включително с внедряването на мерки за енергийна ефективност, са допустими само за помещенията/сградата, които предстои да се обособят в медицински център. В случай че се внедряват мерки за енергийна ефективност, конкретният бенефициент следва да представи задължително Обследване за енергийна ефективност за цялата структурна единица /блок, крило, сграда/.

ВАЖНО!

Всяко проектно предложение трябва да включва задължително комбинация от доставка на оборудване и инвестиционен компонент (ремонт/ реконструкция/ мерки за енергийна ефективност и т.н.), взаимосвързани помежду си и допринасящи за трайното подобряване на съответната инфраструктура.

Всяко проектно предложение трябва да включва задължително създаването на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания. В тази връзка, всички проектни предложения следва да бъдат съобразени с изискванията на Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за преструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания. Оценителната комисия ще изиска от всички кандидати информация за това как са гарантирани изискванията за осигуряване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания.

Всички дейности следва да са съответствие със Закона на здравето, Закона за лечебните заведения, Нормите за проектиране на болнични заведения от общ тип и амбулаторно-поликлинични заведения (публ., БСА, бр. 7 от 1987 г.) и съответните медицински стандарти.

ВАЖНО!

Всички проекти и дейности, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ, трябва да отговарят и на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане

В случай на внедряване на мерки за енергийна ефективност в помещенията/сградите, обект на интервенция, проектното предложение следва да

включва енергоспестяващи мерки, предписани в обследване за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (където са приложими), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност и имат пряк екологичен ефект.

При разработването на проектното предложение бенефициентът задължително трябва да предвиди в изпълнението на проекта дейности за:

- **Одит на проекта** – одитът на проекта трябва да бъде извършен от регистриран експерт-счетоводител или фирма за одит, като докладът за одит трябва да бъде приложен към окончателния финансов отчет на проекта;
- **Дейности за разпространение на информация и публичност** – съгласно чл. 6 от Общи условия към финансираните по Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и Насоките за осъществяване на мерките за информация и публичност, изготвени от Управляващия орган (**Приложение 3** към Изискванията за кандидатстване). С оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС за реализацията на проекта е необходимо проектното предложение да предвижда пресконференция/конференция/кръгла маса по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му.

ВАЖНО ЗА ВСИЧКИ ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ!

1. Конкретният бенефициент е длъжен да представи остойностени технически спецификации (съгласно Приложение Б3) за необходимата апаратура/оборудване, която следва да бъде закупена със средства по проекта.

2. Конкретният бенефициент трябва да предвиди строителен надзор от лицензирана фирма-консултант съгласно чл. 168, ал. 2 от ЗУТ за проектите, включващи строежи от първа до четвърта категория.

3. Дейностите в проектните предложения трябва да се вписват в стратегическата рамка на одобрените Национална здравна стратегия 2008-2013 г. и Концепцията за реструктуриране на болнична помощ на Република България и съответните изменения към нея.

5.3.2.4. Недопустими дейности/проекти за финансиране по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ са:

- Дейности на територията на общините извън обхвата на общините, посочени в т. 5.3.2.2.;
- Дейности/интервенции върху инфраструктура частна собственост;
- Дейности, свързани с политически партии;
- Благотворителни дарения;
- Дейности, финансирани от бюджета на други програми на Общността.

ВАЖНО!

Проект, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по

национални програми с публично финансиране, не може да бъде едновременно допустим и за финансова помощ по настоящата схема за същите дейности. Следователно кандидатът, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, може да кандидатства по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ единствено за други, нефинансирани по тези програми, дейности.

5.3.2.5. Степен на готовност/зрялост на проекта

Бенефициентът задължително представя към проектното предложение **техническата документация**, включваща:

- **1 Копие на Технически или работен инвестиционен проект** съгласно Закона за устройство на територията, Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания и друга свързана подзаконова нормативна уредба, придружен от **подробни количествени сметки по всички части.**

Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи като РЗИ /Регионална здравна инспекция/ и одобрен от главния архитект на Общината, когато се изисква съгласно ЗУТ.

- **Обследване за енергийна ефективност по реда на чл. 16 от Закона за енергийната ефективност и Оценка за съответствие на инвестиционния проект със същественото изискване по чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ, изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради (в случай на внедряване на мерки за енергийна ефективност и/или ВЕИ, когато е приложимо**
- **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, изготвен като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва и 2-ра категория или Решение на експертния съвет на одобряващата администрация за строежи 3 -та, 4-та и 5-та категория, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ.**
- Разрешение за строеж по реда на чл. 148-156а от ЗУТ на името или в полза на конкретния бенефициент с оглед възлагане на строежа по ЗОП от страна на конкретния бенефициент
- **Подробна Количествено-стойностна сметка, представена по отделни обекти на интервенция съгласно Приложение Б1;**
- **Анализ на цените по ресурси, въз основа на които са определени единичните цени на всички СМР в проектното предложение, съгласно Приложение Б2. /предава само на електронен носител/**

При доставка на необходимата апаратура/оборудване конкретният бенефициент трябва да представи:

- Остойностени **технически спецификации** по образец съгласно **Приложение Б3.**

ВАЖНО!

Задължение на кандидата е да представи към Формуляра за кандидатстване

инвестиционния проект в целия му наличен обем (чертежи, количествени сметки и др.) и свързаната с него налична документация (съгласувания, одобрения и разрешения, КСС и др.).

5.3.3. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ по настоящата схема

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на “допустимите разходи”. Единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират на нормативно определени размери или на реални пазарни цени.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

- правилата, описани в *Регламент (ЕО) № 1080/2006 г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) №1783/1999г., *Регламент (ЕО) №1083/2006г.* на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999г.,
- ПМС № 62/ 21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007-2013 г., и
- ПМС № 245/ 09.10.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013 г.

За да се считат за допустими, разходите трябва:

- 1) да са необходими за изпълнението на проекта, да са заложи в договора или в заповедта по смисъла на чл.3 от ПМС № 121/ 31.05.2007 г. и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства;
- 2) да са действително извършени и да бъдат отчетени въз основа на първични счетоводни документи или други документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- 3) да са действително платени и отчетени през периода за допустимост на разходите по чл. 3 от ПМС № 245/ 09.10.2007 г.;
- 4) да са отразени в счетоводната и данъчна документация на конкретния бенефициент и да могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
- 5) да могат да се установят и проверят, и да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи;
- 6) да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети;
- 7) да са извършени за дейности по Оперативната програма в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство;
- 8) разходите, свързани с изпълнението на договори за доставка на стоки, предоставяне на услуги и строителство са допустими, ако договорите са сключени при спазване изискванията на националното законодателство за възлагане на обществени поръчки.

Период на допустимост на разходите:

Общият период на допустимост на разходите по Оперативната програма се определя съгласно чл.3, ал.1 от ПМС №62/ 21.03.2007 г. и чл.3 от ПМС №245/09.10.2007 г., а именно от 01.01.2007 г. до 31.12.2015 г.

Преки допустими разходи:

Тук влизат разходите, които са пряко свързани с проекта и без тях неговото осъществяване е невъзможно. Преките допустими разходи съгласно ПМС №245/09.10.2007 г. са свързани с изпълнението на дейностите по сключени договори, обобщени в следните основни групи:

- разходи, свързани със заснемания, идейни, технически и работни проекти и с оценка на съответствието на проектите, съгл. чл.142, ал.4 от Закона за устройство на територията **в размер до 5% от стойността на строителните и монтажните работи финансирани от БФП по проекта;**
- разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;
- разходи, свързани с подготовката на документация за участие в процедура за възлагане на обществени поръчки и за провеждане на процедурите за избор на изпълнители в съответствие с националното законодателство в тази област;
- разходи за подготовка на строителната площадка (разрушаване на съществуващи строежи или на части от тях, разчистване на строителната площадка, вертикална планировка);
- разходи за строителни и монтажни работи за:
  - строителство, разширяване (пристрояване/дострояване, надстрояване), обновяване, преустройство, реконструкция и всички видове ремонт на сгради - земни работи, укрепителни съоръжения, ремонт и възстановяване на конструкцията, подмяна или ремонт на водопроводни, канализационни, електрически, отоплителни, климатични, пожароизвестителни, телекомуникационни инсталации в сгради, внедряване на инсталации, използващи възобновяеми енергийни източници, изпълнение на мерки за енергийна ефективност, включително обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, довършителни работи, създаване на архитектурна среда за хора с увреждания и други специфични дейности в зависимост от предназначението на строежа.
- разходи за авторски и строителен надзор **в размер до 3% от стойността на строителните и монтажните работи финансирани от БФП по проекта;**
- непредвидени разходи за СМР – **в размер до 10% от стойността на строителните и монтажните работи финансирани от БФП по проекта** ; Тези разходи се залагат в Приложение Б1 Количествено-стойността сметка на получената обща стойност на СМР
- разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация (присъединяване към външната електрическа, водопроводна, канализационна, топлофикационна, телекомуникационна система и газоразпределителна мрежа);

- разходи за закупуване на нови съоръжения, оборудване, стопански инвентар, нематериални активи, транспортни средства със специално предназначение (линейки);
- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като наеми, дизайнерски, архитектурни, инженерни, информационно-технологични, консултантски, правни и нотариални, изследвания и експертни проучвания, геоложки проучвания, разходи за оценка на въздействието върху околната среда, финансово-счетоводна проверка, застраховки и други услуги;
- разходи, свързани с подготовката на документация за провеждане на процедура за възлагане на обществени поръчки за избор на изпълнители в съответствие с националното законодателство в тази област. Общият допустим размер на този разход не следва да надвишава **15 000 лв.**;
- разходите за изготвяне на формуляра за кандидатстване не следва да надвишават сумата от **5 000 лв. без ДДС**
- разходите за изготвяне на финансов анализ не следва да надвишават сумата от **5 000 лв. без ДДС**
- разходи за независим финансов одит - в размер до **1% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ по проекта**
- разходи за дейности по информиране и публичност за проекта – не трябва да надвишават **0,5% от преките допустими разходи по проекта финансирани от БФП по проекта;**
- разходи за банкови такси за откриване и обслужване на сметка само в случаите, в които Управляващият орган на Оперативната програма изисква откриването на отделна сметка или сметки за изпълнение на проекта и това изрично е указано в Изискванията за кандидатстване;
- разходи за закупуване на втора употреба съоръжения и оборудване съгласно чл.8, т.2 (а) до (г) от ПМС № 245/ 09.10.2007 г.

ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ:

- разходи за възнаграждения на лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта, включително дължимите осигурителни вноски
- разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) на лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта в страната при положение, че са извършени и отчетени в съответствие с приложимата нормативна уредба в тази област;

Разходите за организация и управление, включващи възнаграждения за лица, пряко ангажирани с управлението и/или изпълнението на проекта, в това число предвидените дължими осигурителни вноски, както и необходимите командировъчни разходи, общо не трябва да надвишават **2 % от стойността на преките допустими разходи по проекта финансирани от БФП по проекта.**

Ръководителят на проекта трябва да отговаря на следните изисквания:

Да има висше образование с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър с не по-малко от 3 години професионален опит в управлението и/или

изпълнението, координацията, контрола и администрирането на инфраструктурни проекти

или

да има средно специално образование и най-малко 5 години професионален опит в управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на инфраструктурни проекти.

ВАЖНО!

Конкретният бенефициент може да включи в екипа по проекта само физически лица.

Разходите за възнаграждения на физически лица трябва да се отчитат само и единствено в Раздел 1 „Допустими разходи за организация и управление” на бюджета.

При условие, че дейността по управлението на проект се възлага на външни за бенефициента лица и цената на извършваната услуга попада в стойностните граници, посочени в ЗОП, за бенефициента ще възникне задължение за спазване съответните разпоредби на ЗОП.

Ако дейностите по управление на даден проект се изпълняват от служители на конкретния бенефициент, за него не възниква задължение за провеждане на процедура по ЗОП, тъй като изпълнението се извършва в самата организация. В този случай при определяне на възнагражденията на членовете на екипа бенефициентът следва да спазва ПМС №330/ 05.12.2011 г. за допълнение на ПМС №62 на МС от 2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, за финансовата рамка 2007-2013 г. и Указанията за регламентиране, планиране и отчитане на възнагражденията на лицата, наети във връзка с изпълнението на проектите, финансирани по ОПРР (публикувани на сайта на ОПРР, www.bgregio.eu. Рубрика „Изпълнение на договори”, подменю „Указания за изпълнение на договори”

Специфични допустими разходи:

Допустим разход е невъзстановим данък добавена стойност, съгласно Указание на Министерство на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС (Приложение И от Изискванията за кандидатстване).

Конкретният бенефициент определя ДДС като невъзстановим, когато:

1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
2. бенефициентът е регистрирано лице по чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС;
3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т. 2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата схема са предназначени за:
  - извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
  - безвъзмездни доставки, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето.

4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата схема, не е на лице на основание чл. 70, ал. 1, т. 4, 5 от ЗДДС.

5.4. Недопустими разходи

Недопустими разходи по схемата за безвъзмездна финансова помощ са недопустимите разходи съгласно правилата за Структурни фондове на ЕС (Регламент (ЕО) № 1080/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1783/1999 г., Регламент (ЕО) № 1083/2006г. на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999г.), Постановление на Министерски съвет № 62 от 21 март 2007 г., както и ПМС № 245/ 09.10.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Регионално развитие”, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие, за финансовата рамка 2007-2013 г.

Недопустими разходи съгласно разпоредбите на ПМС № 245/09.10.2007 г. са:

1. разходи, за които вече е получавана публична безвъзмездна помощ, дори и частично;
2. разходите, определени за недопустими съгласно чл.4, ал.13 и чл.9, ал.1 на ПМС № 62/ 21.03.2007г.;
3. разходи за закупуване на втора употреба машини, съоръжения и оборудване, с изключение на случаите, когато целите на проекта не биха били постигнати без закупуването на подобно оборудване и при спазване едновременно на следните условия:
  - а) продавачът да не ги е закупил с публична безвъзмездна помощ, дори и частично, в периода от последните 7 години преди подаване на проектното предложение;
  - б) цената им да не надвишава пазарната стойност, установена от независим сертифициран оценител или надлежно оторизиран орган към деня на покупката и да е по-малка от разходите за придобиване на подобни нови активи;
  - в) да имат технически характеристики, необходими за изпълнение на проекта, да са в съответствие с приложимите норми и стандарти, да са експлоатационно годни. Това съответствие следва да бъде валидно за целия период на изпълнение на проекта и за срок не по-малък от периода, определен в чл.57 от Регламент (ЕО)1083/2006 г.на Съвета;
  - г) да има одобрение от Управляващия орган за закупуването им;
4. разходи по договори за услуги, доставки и строителство, свързани със следните договори с подизпълнители:
  - договори с подизпълнители, които увеличават разходите за изпълнение на дейността, без да създават добавена стойност;
  - договори с посредници и консултанти, в които плащането е определено като процент от общия разход за дейността, освен ако бенефициентът може да докаже, че плащането се отнася за действително извършената работа или услуга;
5. разходи за лихви, разносните за финансови транзакции, комисионните и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, и други чисто финансови разходи;
6. други данъци и такси, с изключение на случаите, предвидени в чл.7, т.3, буква “б” и т.11;

7. разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
8. възстановим данък добавена стойност.

Специфични недопустими разходи по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

- Разходи за закупуване на земя и недвижими имоти;
- Разходи за закупуване на машини, съоръжения и оборудване, които не са предназначени за целите на проекта;

Направеният от бенефициента **принос в натура** не представлява действителен разход и **не се счита за допустим**. Този принос няма да бъде зачитан за съфинансиране от страна на бенефициента по настоящата схема.

ВАЖНО!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи. Извършените от бенефициента недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

6.1. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

6.2. Формуляр за кандидатстване

Кандидатите по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ, трябва да използват Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Изисквания (Приложение А) и съответните приложения, публикувани на интернет адресите www.mrrb.government.bg и www.bgregio.eu.

Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Кандидатите трябва да бъдат точни и да опишат подробно как смятат да изпълнят целите на проекта, какви ще бъдат ползите от него и как проектът съответства на целите на настоящата схема.

Кандидатите трябва да попълнят Формуляра за кандидатстване в зададения WORD – формат на **български език**.

Няма да се приемат Формуляри за кандидатстване, написани (попълнени) на ръка.

Формулярът за кандидатстване с приложения Б, Б1 и Б3 трябва да бъде подаден в 1 оригинал и 2 копия.

Анализът на цени по ресурси (Приложение Б2) се предава **само на електронен носител**.

Техническата документация се предава в едно копие, заверено с печат на кандидата и текст „Вярно с оригинала“.

Формулярът за кандидатстване (**Приложение А**, Бюджетът на проекта - Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране и Таблица 3: Опис на дейностите за публичност (**Приложение Б**), Количествено-стойностната сметка (**Приложение Б1**), Анализът на цени по ресурси (**Приложение Б2**) и Остойностените технически спецификации (**Приложение Б3**) трябва да бъдат представени и на **електронен носител (на компактдиск)**. Представените електронни файлове трябва да съдържат идентично предложение на това, което е представено на хартия. Всеки документ от проектното предложение (**Приложения А, Б, Б1, Б2, Б3**) трябва да бъде представен като отделен и уникален електронен файл (напр. Формулярът за кандидатстване трябва да бъде представен отделно и не трябва да бъде разделян на няколко файла).

Количествено-стойностната сметка (Приложение Б1) следва да бъде представена в един единствен електронен файл във формат Excel.

Анализът на цените по ресурси (Приложение Б2) следва да бъде представен в един единствен файл, съгласно приложение Б2 във формат Excel.

Финансовият анализ следва да се предостави в електронен формат (Excel), което да позволи неговото разглеждане и оценка, включително проверка на получените финансови резултати.

За улеснение на обработката на проектните предложения, моля представете оригинала и 2-те копия, отпечатани на хартия във формат А4, подвързани отделно (или поставени в класьори с твърди корици) и ясно обозначени като „оригинал” и „копие”. Всеки класьор следва да съдържа опис на приложените документи, включително и на отделните части от техническата документация.

Указаният по-горе набор от документи трябва да бъде опакован надлежно.

6.3. Как и къде се изпращат проектните предложения

Попълнените формуляри за кандидатстване със съответните приложения трябва да бъдат подадени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на следния адрес:

гр. София, пощ. код 1202, ул. “Св. Св. Кирил и Методий” № 17-19,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”,
Отдел „Изпълнение на програмните приоритети”.

При получаване на попълнените формуляри за кандидатстване със съответните приложения към тях на конкретните бенефициенти се издава разписка с подпис и дата.

На плика, съдържащ целия пакет за кандидатстване, трябва да бъде написано следното:

ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ – ДА НЕ СЕ ОТВАРЯ

Бюджетна линия:	BG161PO001/4.1-05/2011
Име на Приоритетна ос:	4. „Местно развитие и сътрудничество”
Име на Операция:	4.1. „Дребномащабни местни инвестиции”
Име на схемата:	„Подкрепа за реконструкция/ обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини, извън градските агломерационни ареали”
Наименование на проектното предложение:	.....
Пълното име на кандидата:	.....
БУЛСТАТ на кандидата:	.....
Пълният адрес за кореспонденция на кандидата:	.....

ВАЖНО!

При получаване на пакета документи, проектното предложение се регистрира, като полученият регистрационен номер се използва при последваща кореспонденция с конкретния бенефициент.

6.4. Краен срок за получаване на проектните предложения

Крайният срок за подаване на проектните предложения е:

Срок 1 – 12 август 2011 в 16.00 ч. местно време

Срок 2 - 1 юни 2012 в 16.00 ч. местно време.

Срок 3 (само за общините Златоград и Луковит) – 20 февруари 2013 г. в 16.00 ч. местно време

6.5. Допълнителна информация

Въпроси във връзка с попълването на формулярите за кандидатстване и изискванията по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна помощ могат да се задават на:

Електронен адрес: opr@mrbb.government.bg,

Факс: 987 74 50 или

Адрес за кореспонденция: гр.София пощ. код 1202,

ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 17–19,

Министерство на регионалното развитие и благоустройството,

Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”,

Отдел „Изпълнение на програмните приоритети”

Въпросите се задават **не по-късно от 21 дни преди съответния краен срок за подаване на проектни предложения**, като ясно се посочва номерът на бюджетната линия на схемата за безвъзмездна помощ.

С оглед осигуряване на равнопоставено третиране на кандидатите, Управляващият орган няма да дава предварителни становища относно съответствие на дейности/проект или кандидат с условията за кандидатстване.

Въпросите и отговорите се публикуват в рубриката „Въпроси-отговори” на интернет-страницата на Оперативната програма www.bgregio.eu **не по-късно от 11 дни преди съответния краен срок за подаване на предложенията.**

ВАЖНО!

ПУБЛИКУВАНИТЕ ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ, ИЗПРАТЕНИ НА ЕЛЕКТРОННИЯ АДРЕС НА ОПРР, ПРЕДСТАВЛЯВАТ ОФИЦИАЛНО СТАНОВИЩЕ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН И ТРЯБВА ДА БЪДАТ ВЗИМАНИ ПОД ВНИМАНИЕ ОТ ПОТЕНЦИАЛНИТЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА ЗА КАНДИДАСТВАНЕ.

ВЪПРОСИТЕ И ОТГОВОРИТЕ СЕ ПРЕДОСТАВЯТ И НА ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ И СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОЦЕНКАТА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.

6.6. Оценка на проектните предложения

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите, описани в настоящите Изисквания за проектно предложение.

В случай на установени неточности и непълноти при оценката на проектното предложение, то може да бъде връщано на бенефициента по реда на чл. 34, ал. 4 от ПМС № 121/2007. В процеса на оценката, от бенефициента може да се изискват допълнителни документи и разяснения, както и да се изиска изменение на някои аспекти от представеното проектно предложение.

Ако конкретният бенефициент не представи изисканата информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции пропуските не могат да бъдат отстранени, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

В случай, че конкретният бенефициент откаже да въведе поисканите промени и/или в представените документи не е отразил правилно коментарите, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

Оценката се документира чрез попълването на оценителна таблица, включваща следните критерии:

№	Критерий	Да	Не	НП
1.	Използван е зададеният Формуляр за кандидатстване и съответните Приложения, публикувани за целите на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.			
2.	Попълнени са всички раздели на Формуляра за кандидатстване заедно с контролните листове към него. Декларацията по т. 11 от Формуляра за кандидатстване е подписана, подпечатана и приложена.			
3.	Текстът на предложението е напечатан на български език			
4.	Предложението включва 1 оригинален екземпляр и 2 копия съгласно Изискванията за кандидатстване.			
5.	Приложена е електронна версия на предложението (компактдиск).			
6.	Бюджетът и източниците на финансиране са представени съгласно изисквания формат (Приложение Б) и са посочени в лева. Всички таблици (страници) на бюджета са подписани и подпечатани от конкретния бенефициент.			
7.	Приложена е Декларация, че проектът не е финансиран от други източници на ЕС. (Приложение В1).			
8.	Приложен е финансов анализ, изготвен съгласно указанията за проекти, генериращи приходи. (само за проекти по компонент 1)			
9.	Приложена е автобиография на ръководителя на проекта в съответствие с настоящите Изисквания за кандидатстване			
10.	Приложено е копие от регистрацията по ЕИК (БУЛСТАТ), заверено с подпис, печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала”.			
11.	Приложено е копие от ДДС регистрацията, заверено с подпис, печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала”.			
12.	Техническата документация отговаря по обем и съдържание на изискванията на ЗУТ, Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, и всички други нормативни и поднормативни документи с отношение към проектното предложение.			
13.	Техническият/ работният проект е надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи и е съгласуван по реда на чл. 145 от ЗУТ.			
14.	Разрешение за строеж по реда на чл. 148-156а от ЗУТ на името			

№	Критерий	Да	Не	НП
	или в полза на конкретния бенефициент с оглед възлагане на строежа по ЗОП от страна на конкретния бенефициент – копие, заверено с подпис, печат на <i>конкретния бенефициент и с гриф „вярно с оригинала”</i>			
15.	Приложена е оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, изготвен като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант за строежи 1-ва, 2-ра категория или Решение на експертния съвет на одобряващата администрация, съгласно чл. 142, ал. 6 от ЗУТ, в случаите на строежи 3 -та, 4-та и 5-та категория			
16.	Обследване за енергийна ефективност по реда на чл. 16 от Закона за енергийната ефективност (<i>в случай на внедряване на мерки за енергийна ефективност и/или ВЕИ, когато е приложимо</i>)			
17.	Оценка за съответствие на инвестиционния проект със същественото изискване по чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ, изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради (<i>в случай на внедряване на мерки за енергийна ефективност и/или ВЕИ, когато е приложимо</i>)			
18.	Приложена е декларация, че не е необходим ОВОС (Приложение В2), изготвена въз основа на Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектното предложение не подлежат на ОВОС.			
19.	Приложено е Разрешение от съответната РЗИ за извършване на дейност по долекуване (откриване на отделения за долекуване) - за компонент 1			
20.	Приложено е писмо за подкрепа от Министерство на здравеопазването относно целесъобразността, ефикасност и ефективност на предвидените интервенции по проекта			
21.	Приложено е становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектното предложение не подлежат на ОВОС – <i>копие, заверено с подпис, печат на конкретния бенефициент и с гриф „Вярно с оригинала”</i> .			

№	Критерий	Да	Не	НП
22.	<p>Приложено е Решение на Общинския съвет за кандидатстване с проекта по настоящата схема, с което се декларира, че:</p> <p>1. Общинското лечебно заведение за болнична помощ на територията на съответната община ще бъде закрито в рамките на срока за изпълнение на проекта - в случай на проекти по компонент 2</p> <p>2. Новосъздаденият медицински център ще се слее с останалите общински медицински центрове (лечебни заведения за извънболнична помощ, които са 100% общинска собственост), находящи се на територията на съответната община, не по-късно от 6 месеца след приключването на проекта - в случай на проекти по компонент 2 и в случай че е приложимо</p> <p>3. Предназначението на сградата/помещенията, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта</p> <p>4. Съответното лечебно заведение/медицински център няма да бъде закрито за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;</p> <p>5. Ще бъде осигурен собствен принос по проекта в размер на .....лв.(в случай на проекти, генериращи нетни приходи и/или проекти с включен собствен принос на конкретния бенефициент).</p>			
23.	Годишен баланс на конкретния бенефициент за последната финансова година, за която счетоводните отчети са приключени - <i>копие, заверено с подпис и печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала“.</i>			
24.	Годишен баланс на лечебното заведение, обект на интервенция по проекта, за последната финансова година, за която счетоводните отчети са приключени - <i>копие, заверено с подпис и печат на лечебното заведение, обект на интервенция към съответното проектно предложение и текст „Вярно с оригинала“ (само за проекти по компонент 1)</i>			
25.	Приложена е декларация в свободен текст от конкретния бенефициент, че Медицинският център, който ще бъде изграден по проекта или подкрепеният Медицински център не разполагат с апаратурата, за която кандидатстват, или че наличната е амортизирана и не съответства на нормативни изисквания (само за проекти по компонент 2).			
26.	Приложен е документ, удостоверяващ, че обектите на интервенция са общинска собственост.			
27.	Проектното предложение съответства на критериите за допустимост на конкретния бенефициент.			
28.	Проектното предложение съответства на посочения териториален обхват за схемата.			
29.	Проектното предложение съответства на критериите за максимална продължителност на проектното предложение.			
30.	Проектното предложение съответства на допустимите дейности по			

№	Критерий	Да	Не	НП
	схемата.			
31.	Проектното предложение съответства на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по проекта.			
32.	Съфинансирането от ОПРР е в рамките на максималния допустим праг.			
33.	Проектното предложение включва задължително инвестиционен компонент и доставка на оборудване, взаимосвързани помежду си и допринасящи за трайното подобряване на съответната инфраструктура.			
34.	Проектът предвижда мерки, свързани с публичността и разпространението на информация, съгласно Изискванията за проектно предложение.			
35.	Проектното предложение съответства на хоризонталните политики на Европейския съюз (равенство между половете, социално включване, устойчивото развитие, опазването на околната среда);			
36.	Техническата спецификация за необходимото оборудване (съгласно Приложение Б3) е попълнена изцяло и отговаря на образца в пакета с документи за кандидатстване			
37.	Целта на проектното предложение е ясно и точно формулирана и съответства на целта на операция 4.1 "Дребномасштабни местни инвестиции" и на настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ.			
38.	Съответствието с Националната здравна стратегия и Концепцията за реструктуриране на болничната помощ и други стратегически документи е ясно определено и обосновано; посочено е и е разяснено точното съответствие с целите, приоритетите, мерките на дадения документ.			
39.	Проектното предложение демонстрира ясно и задълбочено познаване на нуждите и проблемите пред социално-икономическото развитие на населеното място и целевите групи.			
40.	Нуждите и проблемите са много добре обосновани, използвани са достатъчно данни от регионални и местни източници или документи, както и официални статистически данни и информация, проучвания от кандидата.			
41.	Проектното предложение адресира нуждите на целевите групи.			
42.	Целевите групи са ясно представени и количествено определени.			
43.	Дейностите са описани ясно и достатъчно подробно и конкретно, те са подходящи, необходими и достатъчни за постигане на очакваните продукти и резултати на проекта.			
44.	Времевият график представя подробна информация и срокове за изпълнението на всички задължителни дейности, съгласно "Допустими дейности за финансиране" на Изискванията за проектно предложение.			
45.	Предложените методи са подходящо избрани, добре структурирани и описани с оглед предложените дейности,			

№	Критерий	Да	Не	НП
	резултатите от проекта и екипа за реализация на проекта;			
46.	Времевият обхват на отделните дейности в плана за действие е реалистичен; разпределението на дейности във времето е балансирано и позволява безпроблемно управление и изпълнение;			
47.	Представена е точна и изчерпателна информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на конкретния бенефициент (по ЗОП)			
48.	Резултатите и продуктите са ясно дефинирани; те се създават от предвидените дейности и са необходими и достатъчни за постигане на целите (ползите за целевите групи), измерими са и са представени в количествена форма.			
49.	Индикаторите и източниците на информация са ясни, конкретни и изчерпателни.			
50.	Устойчивостта на резултатите от проекта е ясно обоснована.			
51.	Проектът предвижда ясна институционална организация за управление; длъжностите на членовете на екипа са подробно описани;			
52.	Предвидени са ефективни механизми за мониторинг и контрол на изпълнителите на възложените дейности;			
53.	Предвидена е възможност за осъществяване на самооценка и периодично отчитане на напредъка по изпълнението на проектните дейности;			
54.	Конкретният бенефициент е избрал оптималния път (разходи - резултати - ефект) към решаване на проблема и представяне на търсените ползи; Предвидените разходи са напълно съпоставими с очакваните резултати и ефект.			
55.	Бюджетът е ясен, детайлен и не съдържа аритметични грешки; връзката между разходи и дейности е видима.			

В резултат от оценката на проектното предложение Управляващият орган си запазва правото да отстрани заложените от конкретния бенефициент разходи по препоръка на оценителната комисия в случаите, когато те са недопустими или необосновани. Управляващият орган си запазва правото да намали проектобюджета по препоръка на оценителната комисия, в случаите, в които разходи са недопустими или не отговарят на пазарната им стойност, като се съблюдава изискването за процентно съотношение между отделните разходи.

ВАЖНО!

СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ОЦЕНКА ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЩЕ УВЕДОМИ ВСИЧКИ КОНКРЕТНИ БЕНЕФИЦИЕНТИ КАТО ПУБЛИКУВА НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦАТА НА ОПРР – WWW.BGREGIO.EU РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОЦЕНКАТА, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛ. 24 НА ПМС №121/ 31.05.2007 Г.

КОНКРЕТНИТЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ, ЧИТО ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ СА ОТХВЪРЛЕНИ, МОГАТ ДА ПОДАДАТ ПИСМЕНИ ВЪЗРАЖЕНИЯ СРЕЩУ ОТХВЪРЛЯНЕТО ИМ ПРЕД ОЦЕНИТЕЛНАТА КОМИСИЯ ЧРЕЗ РЪКОВОДИТЕЛЯ НА УО

НА ОПРР В СРОК ДО 5 РАБОТНИ ДНИ ОТ ДАТАТА НА ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА.

6.7. Списък на документите за кандидатстване

Конкретният бенефициент по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ следва да представи:

Основни документи в 1 оригинал и 2 копия:

- **Формуляр за кандидатстване – Приложение А към Насоките за кандидатстване;**
- Бюджет на проекта – **Приложение Б** към Насоките за кандидатстване (включва 3 таблици: Таблица 1: Общи допустими разходи, Таблица 2: Източници на финансиране и Таблица 3: Опис на дейностите за публичност). **Всички таблици (страници) на бюджета следва да бъдат подписани и подпечатани от конкретния бенефициент.**
- Подробна Количествено-стойностна сметка (**Приложение Б1**) и в електронен формат (**на компактдиск**) – подписана и подпечатана от конкретния бенефициент. Електронният вариант трябва да съдържа **идентична** информация, както представения вариант на хартия.
- Остойностни технически спецификации (**Приложение Б3**) и в електронен формат (на компактдиск) – подписана и подпечатана от конкретния бенефициент. Електронният вариант трябва да съдържа **идентична** информация, както представения вариант на хартия-
- Декларация, че проектът не е финансиран от други източници на ЕС (**Приложение В1**);
- Декларация, че не е необходим ОВОС (**Приложение В2**), изготвена въз основа на Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектното предложение не подлежат на ОВОС;
- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че дейностите в проектното предложение не подлежат на ОВОС – *копие заверено с гриф „Вярно с оригинала”, подпис и печат на конкретния бенефициент.*
- Писмо за подкрепа от Министерство на здравеопазването относно целесъобразността, ефикасност и ефективност на предвидените интервенции по проекта.
- Автобиография на ръководителя на проекта (**Приложение Г**);

ВАЖНО!

Конкретният бенефициент следва да попълни в горепосочените декларации единствено своите данни и наименованието на проектното предложение **без да изменя съдържанието** им. Декларациите следва да бъдат подписани и подпечатани от конкретния бенефициент.

Документи в 1 екземпляр:

Техническа документация:

Конкретният бенефициент задължително представя към формуляра за кандидатстване **техническа документация**, включваща:

- **1 Копие на технически или работен проект** съгласно Закона за устройство на територията и Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от подробни количествени сметки подписани от проектантите по отделните части - *заверени с подпис и печат на конкретния бенефициент и гриф „Вярно с оригинала“*. Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи и да бъде съгласуван по реда на чл. 145 от ЗУТ;
- Анализ на цените по ресурси (**Приложение Б2**) – само на електронен носител;
- **Обследване за енергийна ефективност и Оценка за съответствие на инвестиционния проект със същественото изискване по чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ, изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради (в случай на внедряване на мерки за енергийна ефективност и/или ВЕИ, когато е приложимо)** – копие, *заверено с подпис, печат на конкретния бенефициент и гриф „Вярно с оригинал“*;
- **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите**, изготвен като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва и 2-ра категория или Решение на експертния съвет на одобряващата администрация за строежи 3 - та, 4-та и 5-та категория, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ – копие, заверено с подпис, печат на *конкретния бенефициент* и с гриф „вярно с оригинала“.
- **Разрешение за строеж по реда на чл. 148-156а от ЗУТ на името или в полза на конкретния бенефициент с оглед възлагане на строежа по ЗОП от страна на конкретния бенефициент** – копие, заверено с подпис, печат на *конкретния бенефициент* и с гриф „вярно с оригинала“.

Подкрепящи документи (в 1 екземпляр към оригинала на формуляра за кандидатстване):

- Финансов анализ, изготвен съгласно указанията за проекти, генериращи приходи и в **електронен формат (на компактдиск)**. Електронният вариант трябва да съдържа **идентична** информация, както представения вариант на хартия.- **само за проекти по компонент 1**
- Решение на Общинския съвет за кандидатстване с проекта по настоящата схема, с което се декларира, че:
  - **Общинското лечебно заведение за болнична помощ на територията на съответната община ще бъде закрито в рамките на срока за изпълнение на проекта - в случай на проекти по компонент 2**
  - Новосъздаденият медицински център ще се слее с останалите общински медицински центрове (лечебни заведения за извънболнична помощ, които са 100% общинска собственост), находящи се на територията на съответната община, не по-късно от 6 месеца след приключването на проекта - **в случай на проекти по компонент 2 и в случай, че е приложимо**
  - Предназначението на сградата/помещенията, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на проекта
  - Съответното лечебно заведение/медицински център няма да бъде закрито за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;

- Ще бъде осигурен собствен принос по проекта в размер на .....лв.(в случай на проекти, генериращи нетни приходи и/или проекти с включен собствен принос на конкретния бенефициент).
- Приложена е декларация в свободен текст от конкретния бенефициент, че Медицинският център, който ще бъде изграден по проекта или подкрепеният Медицински център не разполагат с апаратурата, за която кандидатстват, или че наличната е амортизирана и не съответства на нормативни изисквания (за проекти по компонент 2)
- Разрешение от съответната РЗИ за извършване на дейност по долекуване (откриване на отделения за долекуване) - **само за проекти по компонент 1**
- Регистрация по ЕИК (БУЛСТАТ) - копие, заверено с подпис, печат на *конкретния бенефициент* и текст "Вярно с оригинала";
- Регистрация по ЗДДС - копие, заверено с подпис, печат на *конкретния бенефициент* и текст "Вярно с оригинала";
- Годишен баланс на бенефициента за последната финансова година, за която счетоводните отчети са приключени - *копие, заверено с подпис и печат на конкретния бенефициент и текст „Вярно с оригинала“.*
- Годишен баланс на лечебното заведение, обект на интервенция по проекта, за последната финансова година, за която счетоводните отчети са приключени - *копие, заверено с подпис и печат на лечебното заведение, обект на интервенция към съответното проектно предложение и текст „Вярно с оригинала“.* - **само за проекти по компонент 1**

Забележка: всички документи, представени като копия, за които изрично не е упоменато друго, трябва да бъдат заверени с подпис, печат на конкретния бенефициент и текст "Вярно с оригинала". Всички документи следва да са на български език.

6.8. Уведомяване относно решението на Договарящия орган

Конкретните бенефициенти ще бъдат уведомени писмено относно решението на Договарящия орган във връзка с тяхното проектно предложение.

Решение за отхвърляне на дадено проектно предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ ще се взема на следните основания:

- предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия;
  - В случай че Конкретният бенефициент не представи изискана от оценителната комисия информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции пропуските не могат да бъдат отстранени.
  - В случай, че Конкретният бенефициент откаже да въведе поисканите промени и/или в представените документи не е отразил правилно коментарите.
- Конкретният бенефициент не отговаря на условията за допустимост.

6.9. Сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Съгласно чл. 36 ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г., Договарящият орган в срок до 30 дни след влизането в сила на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ изготвя в два екземпляра и предлага на конкретните бенефициенти по одобрените за финансиране проекти да подпишат договор за предоставяне на безвъзмездна финансова

помощ, в който са описани правата и задълженията, които възникват за бенефициента (вж. Приложение Е1).

6.10. Общи правила при изпълнението на проекти по договори за безвъзмездна финансова помощ

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент, са описани в приложения стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – специални и общи условия (Приложения Е1 и Е2).

Конкретният бенефициент (община, на територията на която се намира съответното общинско лечебно заведение) следва да прехвърли всички придобити активи към лечебното заведение/медицински център чрез непарична (апортна) вноски по реда на Търговския закон.

Конкретният бенефициент трябва да приложи документи, удостоверяващи прехвърлянето на придобитите активи и тяхното и тяхното заприходяване в съответното лечебно заведение, обект на интервенция, за което е била предназначена доставката.

6.10.1. Специфични условия за изпълнението на проектите

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг допустим счетоводен документ) могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на дейностите по проектните предложения в съответните отчетни форми/формати и документи.

Бенефициентът е задължен да осигури директен достъп на представители на Договарящия орган и и/или други одитиращи институции да извършат проверка на място на резултатите от изпълнението на проектите.

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяващи изпълнението на отделните проекти, използвайки подходяща и адекватна електронна система. Конкретният бенефициент се задължава да открие и поддържа отделна банкова сметка или отделна партида към наличната му банкова сметка само за нуждите на проектите като гарантира, че генерираните лихви по нея могат да бъдат проследими и доказани, както и, че информацията по банковата сметка ще позволи лесното идентифициране и проследяване на разходите до и в счетоводните му системи.

В съответствие с Указания на Министъра на финансите (№91-00-502/27.08.2007 г.) относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС № 62/21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност” и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Конкретният бенефициент ще следва Указанията на Министъра на финансите за определянето на ДДС като възстановим и като невъзстановим (допустим разход), за оформянето на Искането за плащане, за документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията (Приложение И към настоящите Изисквания) във връзка с получаване на средства от Договарящия орган.

6.10.2. Окончателен размер на финансирането, предоставено от Договарящия орган

Общата сума, която Договарящият орган ще изплати на конкретния бенефициент, не може да надвишава максималния размер на помощта. Размерът на безвъзмездната финансова помощ по договора е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи, извършени от конкретния бенефициент. Недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

6.10.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако конкретният бенефициент не може да изпълни дейностите, заложи в договора, Договарящият орган има правото да спре плащанията цялостно или частично, в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на конкретния бенефициент.

6.10.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните. Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора, и равното третиране на бенефициентите.

Процедура по сключване на анекс към подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР се провежда в следните случаи:

- Промяна на срока за изпълнение на договора за безвъзмездна финансова помощ;
- Промяна в правно-организационната форма на бенефициента;
- Промяна в договорените дейности по проекта, която води до въвеждане на нови дейности/нови бюджетни пера. Освен в случаите на непреодолима сила, въвеждането на нови дейности е недопустимо за финансиране по безвъзмездна финансова помощ и следва да се отрази като собствен принос на бенефициента по бюджета на проекта;
- Намаляване размера на предоставената безвъзмездна финансова помощ по договора в резултат на констатирано от страна на ДО двойно финансиране на дейности на интервенция или част от дейности по проекта;
- Намаляване размера на безвъзмездната финансова помощ по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с повече от 15 %, но не по-малко от 500 000 лв. в резултат на проведени от бенефициенти процедури за възлагане на обществени поръчки. В този случай допълнителното споразумение следва да се сключи задължително преди подаване на искане за авансово плащане.

В останалите случаи Управляващият орган провежда кореспонденция с бенефициента, събира необходимите доказателства и одобрява или отхвърля писмено исканата промяна.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения размер на безвъзмездната финансова помощ по договора и /или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има нормативно определен размер.

6.10.5. Плащания

Плащанията от Договарящият орган към конкретния бенефициент ще се извършват във формата на авансово, междинно/ междинни и окончателно плащания.

Авансовото плащане е до 35% от стойността на безвъзмездната финансова помощ за инфраструктурни проекти.

Авансовото плащане се извършва след представяне на искане за плащане по образец (**Приложение Е1-II**) с включени приложения към него на следните документи:

- Копие на подписания от двете страни договор /Бенефициент и Договарящ орган/;
- Копие от подписани договори на бенефициента в качеството му на възложител за инфраструктурен проект по дейности за строителство/доставка с включена клауза за авансово плащане;
- запис на заповед по образец **Приложение Е1-VII** или банкова гаранция по образец **Приложение Е1-VIII**, както е предвидено в Общите условия на Договора за безвъзмездна финансова помощ.
- копие от Удостоверение за регистрация по чл. 104 от ЗДДС, заверено „вярно с оригинала” (ако е приложимо).

Междинно/междинни и окончателно плащания се извършват на базата на действително извършени разходи и след представяне на междинен/междинни и окончателен финансов отчет.

6.10.6. Наблюдение на изпълнението на проекта и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент (ЕО) № 1083/2006 г. (чл. 60(b)) и № 1828/2006 г. (чл. 13(2)), Договарящият орган или упълномощените от него лица трябва да извършват проверки за удостоверяване на административните, финансовите, техническите и физическите аспекти на проектите. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на документи, предоставени за възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложените по проектите.

Договарящият орган ще следи за изпълнението на договора, постигането на заложените индикатори и резултати, както и спазването на декларираните обстоятелства относно непромяна предназначението на обекта на интервенция, генериране на приходи и др., което ще се извършва чрез проверки на място, включително до 5 години след приключване на договора. В случай на неизпълнение Договарящият орган може да изиска възстановяване на вече платени от ДО към бенефициента средства.

6.10.7. Отчитане на проектите

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане.

Бенефициентът е задължен да пази цялата документация по проекта за срок от три години след приключване на Оперативната програма в съответствие с чл. 89 (3) от Регламент на Съвета № 1083/ 2006 г.

След приключване на дейностите по проекта, бенефициентът е задължен да изготви и представи на съответния Регионален отдел **окончателен доклад, попълнен по образец на Договарящия орган**, относно изпълнението и постигнатите резултати. В доклада се посочва постигането на резултатите и целите на съответния проект чрез предварително зададените индикатори, както и се отчита реалното изпълнение на заложените стойности на индикаторите. Докладът трябва да описва и основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на съответния проект, как тези проблеми са били решени, както и какви са били причините те да не бъдат преодолени. В случай, че не са постигнати резултатите от проекта или предварително зададените стойности на индикаторите, трябва да бъде представено подробно обяснение за причините.

Бенефициентът трябва да води прецизни и редовни доклади и прозрачни сметки за изпълнението на проекта.

6.10.8. Генериране на приходи

Проект, генериращ приходи е този проект, който включва инвестиция в инфраструктура, чието използване генерира приходи през периода на неговото изпълнение, както и през съответния последващ референтен период. Приходите включват приходи получени от продажби, рента, услуги, събиране на такси, предоставяне на услуги срещу заплащане или други еквивалентни приходи, които се получават директно от ползвателите на инфраструктурата, изградена по проекта.

Генериране на приходи е всяка дейност, включваща предоставяне на услуга срещу заплащане, или дейност, която във всеки случай ще позволи на организацията да генерира приходи. Печалбите на проекта трябва да бъдат взимани под внимание, така че приносът на ЕС да бъде относим към националното съфинансиране и да не се допуска свръхфинансиране.

ВАЖНО: Проектните предложения по компонент 1 „Болници за активно лечение с възможност да предлагат услуги за долекуване” трябва задължително да съдържат финансов анализ.

Финансовият анализ трябва да бъде подготвен от независим експерт. Сумата, необходима за извършване на финансов анализ може да бъде заложена като разход в бюджета на проекта.

6.10.9. Публичност

Проектите трябва да предвиждат мерки за публичност и информираност за популяризиране на получената финансова подкрепа от Оперативна програма „Регионално развитие” чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) в съответствие с правилата на ЕС за комуникация и визуализация, предвидени в чл. 8 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 г. на Комисията и приложение 1 към него и с Насоките за осъществяване на мерките по информация и публичност от бенефициентите по ОПРР (**Приложение 3**).

6.11. Списък на приложенията

Документи за попълване	ПРИЛОЖЕНИЕ А: Формуляр за кандидатстване, съдържащ Контролен лист за оценка на проектното предложение
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б: Бюджет на проекта (Таблица 1 - Общи допустими разходи, Таблица 2 - Източници на финансиране, Таблица 3 - Опис на дейностите за публичност на проекта)
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б1: Количествено-стойностна сметка
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б2: Анализ на цените по ресурси
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б3: Остойностени технически спецификации
	ПРИЛОЖЕНИЕ В1: Декларация, че проектът не е финансиран от национални програми с публично финансиране, европейски програми или други донорски програми
	ПРИЛОЖЕНИЕ В2: Декларация, че не е необходима ОВОС
Документи за информация	ПРИЛОЖЕНИЕ В3: Декларация за липса на двойно финансиране / <i>представя се при подписване на договор</i>
	ПРИЛОЖЕНИЕ Г: Формуляр на автобиография на ръководителя на проектното предложение
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Образец на Искане за плащане;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-III: Формуляр на финансова идентификация;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-IV: Образец на Междинен/Окончателен доклад (технически);
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-V: Образец на Междинен и Окончателен финансов отчет;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-VII: Образец на запис на заповед;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-VIII: Образец на банкова гаранция
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1- IX: Образец на доклад за одит;
ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия към финансираните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР.	
ПРИЛОЖЕНИЕ Ж: Декларация за нередности	
ПРИЛОЖЕНИЕ XVII: Указания за съхранение на документите по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г.	
Приложение 3: Насоки за осъществяване на мерките по информация и публичност от бенефициентите по ОПРР.	

ПРИЛОЖЕНИЕ И:

Указания на Министерство на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС

Указания на Министерство на финансите ДНФ № 04/26.07.2010 г. относно условията и реда за изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства на Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране

Указания на Министерство на финансите ДНФ № 05/21.10.2010 г. относно сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз

Указания на Министерство на финансите ДНФ № 07/22.12.2010 г. относно отписване и възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз

Указания на Министерство на финансите ДДС № 07/04.04.2008 г. относно редът и начинът за предоставяне на общини на средствата на Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд, на средствата на Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие” и тяхното отчитане

Постановление № 330/5.12.2011 г. за допълнение на Постановление № 62 на Министерския съвет от 2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от СФ и КФ на ЕС;

ПРИЛОЖЕНИЕ И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите

ПРИЛОЖЕНИЕ И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта

ПРИЛОЖЕНИЕ Й: Указания на УО на ОПРР за проекти, генериращи приходи

ПРИЛОЖЕНИЕ Й-1: Инструкцията от Сертифициращия орган във връзка с проекти, генериращи приходи и прилагането на чл.55 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г

ПРИЛОЖЕНИЕ К: Указания за попълване на формуляра за кандидатстване

ПРИЛОЖЕНИЕ Л: Общи насоки за избягване на конфликт на интереси по смисъла на чл.52 от Регламент (ЕО) 1605/ 2002 и за спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС

ПРИЛОЖЕНИЕ М: Методически указания за определяне на размера на финансови корекции за нарушения при изпълнението на проекти, съфинансирани по Оперативна програма „Регионално развитие” 2007 -2013